

ÕUESÕPPETEGEVUS 5 -6 a. lastele „Vihmauss Jussi elu“

Eda Tereping, Lasteaed Klaabu õpetaja

Eesmärgid:

- Laps jälgib vihmausside eluviisi, kohastumist eluga mullas.
- Lapsel areneb tähelepanu ja vaatlusoskus.
- Lapses kujuneb hooliv suhtumine kõigesse elavasse.
- Laps õpib ühiselt tegutsema.

Vahendid: Luubid, kühvlid, karbid vihmausside kogumiseks, rehad, suurem klaasipurk, kruus, liiv, vesi, taimede rohtsed (puulehed, rohi, jms) vihmaussid, valgust tõrjuv kate (hõbepaber), värvilised lindid, 2 linnu peakatet, kandikud, pliatsid, paberist ringid, jämedam niit, numbrikaardid ja loosikaardid arvudega 1-5.

Tegevus: Lapsed kogunevad õuealal ringi ümber keskele asetatud laua või riide, millele on asetatud tegevuses vajaminevad vahendid.

Tegevuses on seotud erinevad õppe- ja kasvatusvaldkonnad.

Õpetaja: Täna hakkame uurima vihmausside elu. Kuid kõigepealt tahan ma teada, mida sina vihmaussidest tead (lapsed räägivad oma teadmistest)?

1. Kus vihmaussid elavad?
2. Millal oled näinud maapinnal hulgaliselt välja pugunud vihmausse?
3. Mida nad söövad?
4. Kas tal jalad ka on?
5. Kuidas vihmauss liigub?
6. Kas vihmaussid on kasulikud? Miks?
7. Kes söövad vihmausse?

Kuulamine/kõnelemine

Kirjanduspala esitamine „Vihmauss Jussi lugu“

http://www.hot.ee/nahkalood/vihmauss_Juss.htm

Küsimused kirjanduspala kohta:

- Kas vihmauss armastab veelompe? Miks? (vees ei saa uss hingata).

- Millal tulevad vihmaussid maapinnale? (öösel) Miks? (et tirida maa alla taimede osakesi, osa sööb ära, osa jätab käikudesse)

Õ: „Suure vihmajärgiga läheb mulda palju vett. Vesi surub õhu mullast välja. Vihmaussidel ei ole nüüd õhku hingamiseks ja siis nad poevadki peale vihma mullast välja maapinnale.“

- Miks on päevavalgus vihmaussile kahjulik?
- Kas vihmaussil on silmad (kõrvad)?

Õ: „Vihmaussil on väga tundlik keha, ta tunneb puudutusi ja toidu maitset. Vihmauss hingab kogu kehaga.“

- Mis katab vihmaussi keha? (harjased) Milleks need vajalikud on? (ei lase kehal käikudes tagasi libiseda).
- Mida eritab vihmaussi keha? (lima) Milleks see hea on? (saab liikuda ka kõvas pinnases, vooderdab käike, et need kokku ei variseks).
- Kes olid selles jutus vihmaussi vaenlased? (kuldnokk ja mutt) Miks?

Liikumine

Liikumismäng „Linnud ja ussikesed“

Liisusalmiga valitakse 2 lindu. teised lapsed on ussikesed. Iga laps kinnitab selja taha vöö vahele 1 lindikesi, mida käega ei tohi kinni hoida. Lint (ussike) ripub vabalt. Märanguande peale hakkavad linnukesed linte(ussikesi) ära korjama. Lapsed põgenevad ja põikavad eest kõrvale. Võidab see lind, kes jõuab kõige rohkem ussikesi koguda. Valida uued linnud.

Õ: „Olite tublid ussikesed ja linnud! Aga üksi on kurb olla ükskõik, ole sa linnuke või ussike. Sõpradega on ikka palju lõbusam! Meie vihmaussil, Jussil, kadusid kõik teised sõbrad ära ja ta oli kohe päris kurb. Ta läks neid otsima. Läheme meie ka!“

Erinevate emotsioonide jäljendamine koos luuletuse lugemisega:

“ Suss-suss, vihmauss mulda vagu ajab (peopesad koos, matkida ussi liikumist).
Suss-suss, vihmauss sõpru taga ajab (Matkida ringi vaatamist, käed vaheldumisi silmade kohale).

Suss-suss, vihmauss, vaata, vihma sajab! (laps tõuseb põlvitusseisu ja sirutab käed taeva suunas)Peitu(laps kägardub ja peidab näo pihkude vahele)!“

Lapsed pakuvad välja erinevaid võimalusi, emotsioone, kuidas luuletust esitada.

Vaatlemine/uurimine

Grupitegevused: Õ jagab lapsed 4-steks gruppideks. Iga grupp saab luubi, kühvli, reha ja karbikese, kuhu ussikesi korjata. Gruppide vahel loositakse välja numbrid. Õ selgitab, kust vihmausse leida ja kuidas käituda, et ei vigastaks taimi ega vihmausse. Iga grupp peab leidma õuealalt oma numbrile vastava koha, kust vihmausse otsida. Peale usside leidmist uurivad lapsed oma grupiga luubi abil vihmaussi oma karbis ja jälgivad tema liikumist, katsetavad tundlikkust. Jälgida, et lapsed ei vigastaks ega teeks haiget ussile. Siis tuuakse vihmaussid ühisele niiske mullaga kaetud kandikule. Loendatakse, võrreldakse.

“Vihmaussidele võõrastemaja“

Õ: „Selleks, et me saaksime ka toas jälgida vihmausside eluviisi, teeme täna vihmaussidele võõrastemaja“ Õ näitab ja selgitab, mida on selleks vaja ja jagab igale grupile karbikese koostisainetega. „Võõrastemaja“ tegemise käigus paneb iga grupp nimetatud koostisaine purki (kruus, vesi, muld, liiv, taimeosad, vihmaussid). Jälgida, et pinnas saaks niiske. lõpuks katta purk pealt valguse eest kaitsva materjaliga (hõbepaberiga). Eemaldades hõbepaberi, saame ussikesi jälgida.

Kunstitegevus

Õ: „Nüüd saab iga laps teha endale ise vihmaussi meisterdada! (paberist ringile spiraali joonistamine ja väljalõikamine. Vihmaussile niidi sidumine.

Õ. näitab lastele näidistööd, selgitab töövõtteid ja suunab lapsed tööle. Vajadusel abistab individuaalselt.

Valminud töödest korraldame rühmas ühisnäituse. „Vihmaussi võõrastemaja“ viime tuppä edasiseks jälgimiseks.

Kinnistamiseks autori töölehtede täitmine (lisa 1 ja lisa 2)

August 2012